**Jiří Haussmann**

# Občanská válka

## Občanská válka

I

PŘÍČINA VÁLKY

Noc chladná byla velice,
sníh padal z hustých mraků.
Vystavěl poblíž silnice
u samé pražské hranice
kdos čtvero sněhuláků.

Projevil při tom dovednost,
jež hodna uznání je;
však nebyl státotvorný dost
(věnuj mu svoji pozornost,
ó státní policie!),

neb připjal, zrádce, jehlicí
na bílou, zasněženou
těch sněhuláků čepici
sovětskou hvězdu zářící,
z papíru vystřiženou.

Však nedost na tom: Přivázal
každému ke pravici
praporek, který rudě vlál,
a ceduli, v níž varoval:
„Pryč! My jsme bolševici!“

II

POSEL

Noc byla chladná, mrazivá,
jak v Čechách ani nebývá
(tam vše je umírněné).
Mile jak v sladké vidině

se proto dlelo při víně
v místnosti vytopené.

A milá byla plenárka,
jíž předsedal pan Zahálka,
starý to borec strany,
vždy věrný, vlastenecký Čech
a postrach Neslovanů všech,
pravý bič na socany.

Když pořad probrán vnitř i vně
a všechno hodně důkladně
se prodebatovalo,
na humanitní taktiku
a vůbec na republiku
se volně nadávalo.

Zvlášť zdůrazněno s lítostí,
že bolševické špatnosti
se krotí málo rázně,
že místo knut a šibenic
se neděje tu takřka nic,
co nahnalo by bázně.

Což jestli Trocký rozkaz dá
a jeho Rudá armáda
sem do Čech náhle vpadne?
Co, prosím, potom nastane?!
A jaké akce obranné
jsou připraveny? — Žádné!

Tak mluvilo se u vína,
až policejní hodina
otřásla řečí tokem.
Zaplativ tučnou útratu,
pan Zahálka se k návratu
nejistým chystal krokem.

Svěřit se temné ulici
zbělené sněžnou vánicí
nebývá věru radno.
Žár vína je tak ohnivý ...
Ostatně, tu i střízlivý
zabloudit může snadno!

V té divné směsi nočních šer
pan Zahálka též ztratil směr
a místo v domov drahý
do dálných pustých končin táh,
až dospěl v ranních hodinách
samého konce Prahy.

Tam, nezvyklý na takou pouť,
chtěl, znaven, trochu usednout
u kraje cesty na zem,
když náhle jako křída zbled,
neb cosi strašlivého zhléd,
co vzkřísilo ho rázem:

Stáli mu přímo za zády
vojáci Rudé armády,
čtyři jak hory chlapi,
praporek rudě vlající
každý z nich třímal v pravici
děsnými svými drápy.

Však na tom na všem nedosti:
K zvýšení dojmu hrůznosti
měl každý na čepici
sovětskou hvězdu zářící
a ceduli strach budící:
„Pryč! My jsme bolševici!“

Pan Zahálka jen lehce vzkřik:
„Zadrž! Jsem taky bolševik!"
— a potom prchal v chvatu
do Mariánské ulice,
by zvěst o ruské intrice
dal sekretariátu.

Tam, sebrav síly poslední,
s obětavostí nevšední
přednesl zprávu onu,
však sotva ukončil řeč svou,
pad k zemi mrtev únavou,
jak posel z Marathónu.

(Jenže později sklénka rumu

pomohla zas k životu mu.)

## III

## MOBILIZACNÍ ROZKAZ

Vlastencové, slyšte, toto Kramář praví:
Čtyři léta marně očekávám zprávy
nesoucí mi zvěst,
že se k činu vzmohli Wrangelovi učni
a že v Rusku dílo protirevoluční
dokonáno jest.

Naopak, ač Lenin dvakrát denně zmírá
a ač moje v novou carskou Rus je víra
stále neskleslá,
přece se ta banda bolševických sketů
za pomoci teroru a bajonetů
drží u vesla.

Nyní dokonce je, katy krvelačné,
jaly z ničeho nic choutky dobyvačné:
Bez vší výstrahy
přepadly nás masy jejich rudých šiků,
zaplavily skoro celou republiku,
jsou již u Prahy!

Občané, co zbývá? — Chopiti se zbraně
a jít bez prodlení nebojácně na ně!
K tomu účeli
na národně demokratické své sbory
vznáším apel, aby ihned pod prapory
sebe stavěly.

Nechať tudíž každý straník bez výminek
zítra v jedenáct na staroměstský rynek
chutě přichvátá;
dostaviž se ovšem vyzbrojený zcela,
vezmi s sebou pušky, klacky, salám, děla,
ženy košťata!

Výmluv nestrpíme, ulejváky krátce
všechny prohlásíme za národa zrádce
Mareš, Dyk i já.

Čech a bolševik jak Izrael a Samař
neznej smíru ani slitování!
Kramář
m. p.

IV

## POCHOD BOŽÍCH BOJOVNÍKŮ

V boj jdou, statečnístí září,
továrníci, uzenáři,
řeznický cech — pravý tank —
ředitelé velkobank,

exšlechtici a jich předci,
idealističtí vědci,
statných husitských žen šik,
sedm očistových lig.

Hudba hraje tyja-dryja,
v čele jedou bandéria,
bubny duní bum-bum-bum,
na voze se veze rum.

Mužné vyluzují tóny
klarinety, bombardóny,
prapor vlaje hrdinně,
voní husa na kmíně.

Vzavše svátost pomazání,
jak by nešli na smrt ani,
nýbrž někam ku tanci,
pějí vlasti obránci:

„Vzhůru, lide naší strany!
Už jdem na ně, na socany,
rázem svými palaši
rozbijem je na kaši!

Jediná jsme vlasti spása,
marně Marx se na nás kasá:
Proléti se nespojí,
leč na věčném pokoji!

Všichni zlí jsou, jen my hodní,
netřídní a všenárodní,
každý stav nám stejně drah
(jistě aspoň při volbách).

Jaké blaho býti nárdem!:
Viktor Dyk je našim bardem,
Petrovický zastíní
celý svět svou kuchyní!

Zisk ten tudíž v mysli maje,
pojď k nám, lide, do partaje,
nebuď hloupý jako tur,
pomni příštích sinekur!

Zvítězí-li naše pluky,
přijde režim silné ruky,
bude úzko prolétu,
jak se zařídíme tu:

Vyplujeme do vod nových
v smyslu tezí Rašínových,
Velikého Kramáře
zvolíme si za cáře.

Mitrailleusa vštípí davu
úctu k vlastnickému právu,
v rámci plné svobody
vzkvétat budou obchody.

Do národních vsáhnem sporů
podle rakouského vzoru,
až si to stát vypije
jako stará Austrie.

Zřídíme si černou sotni —
socane, ó, předem zkrotni,
jestli nechceš kráčet vstříc
veletuctům šibenic!

Všechna tato opatření
v skutečný ráj Čechy změní,
který nebude se skvět,
jako dnes, jen napohled!"

Džin-tarara, džin-tarara,
džina, džina, bum!

## V

## VITĚZNÝ KONEC

Ó slunce, co tě onoho dne rozehřálo?
A čemu jsi se zrovna tenkrát tolik smálo?
To věru málo případný byl smích!
Proč tolik žhavých paprsků jsi vysílalo?
Za Prahou čtvero krásných sněhuláků stálo;
víš, co jsi bujností svou udělalo z nich?

V kaluže čtyři proměnilos jejich údy,
v každé z nich ležel jeden praporeček rudý,
přesmutný svědek slávy dávno minulé,
a vedle něho válela se v louži čpící
hvězda, jež zářívala kdysi na čepici,
a s heslem „My jsme bolševici!" cedule...

Když tudíž přikvačil sem Kramářův lid břitký,
jen tyto skrovné útěku tu našel zbytky,
ne krasnoarmejecké sbory útočné.
I pravil generalissimus Machar: „Děti,
jelikož nepřítele nikde neviděti,
nechť bitva tedy jménem Páně započne ...“

Jak tygr hladový, jenž po kořisti touží,
armáda s pokřikem se vrhla do čtyř louží,
napadrť rozcákala ve vteřině je,
a jak už v ní byl rekovnosti závan horký,
vyřítila se na hvězdy a na praporky...
Cedule odneseny jako trofeje.

Tu opět pravil Machar: „Veni, vidi, vici.
Před samým pohledem mým prchli bolševici.
Otčinu zachránil můj strategický um. —
A nyní postarej se, chaso moje řízná,
důstojná aby uspořádala se tryzna!"
— I vytasil lid salám, pivo, husu, rum.

Tré dnů i nocí tré se zpívalo a hrálo.

Tré dnů i nocí nadšeně se hodovalo.
Nebylo konce přípitků a proslovů.
Oslavováno nové, lepší éry příští.
Ledakdo, lihem raněn, padl na bojišti.
V den čtvrtý nastoupena cesta k domovu...

Tak válka občanská se zakončila krutá
a v prospěch věci spravedlivé rozhodnuta.
Osudem mírný průběh byl jí nastrojen:
Hrdinům padlým zdraví navrátila soda.
Prolita ne krev revoluční, nýbrž voda.
A z celé události zbylo bláto jen.

**Balada o zoufalém zrádci**

Byl večer vlahý, pozdní večer májový,
jen lehký vánek čeřil stromů listoví,
a zdálo se, že všeliký tvor láskou nyje. ..
Však přeci chladen k tomu zdroji sterých blah
muž jeden zůstal, neb se právě konal tah
československé státní třídní loterie.

Socožer Národoslav Žížalička slul;
úředník z půli, hladoumělec byl půl,
však celý vlastenec, nár. dem. jak z žuly kován.
Los č. 20.556
třímala rozechvěně jeho útlá pěst.
Z kapsy mu čněly „Národní" a „Staroslovan".

V tažebním sále stál tu s tváří pochmurnou,
zrak jeho úzkostlivě bloudil nad urnou,
však náhle klesl k zemi jako dýkou sražen :
Všem shromážděným totiž ohlášena zvěst,
los č. 20.556
že s výhrou 700.000 Kč je tažen.

Zpit náhlým štěstím, teprv po chvíli se zved’,
bankovky sebral, a, byť vzruchem ještě bled,
přichvátal k domovu, kdež budoucí kul plány :
Sto tisíc Wranglovi dám, dvě stě Matici,
sto Živnobance, soc-ským vztekem trpící,

a zbytek — dávný sen můj splněn! — na fond strany...

Tak zvolna snil a snil, až usnul docela.
Žel! Jeho radost dlouho trvat neměla,
neb zdálo se mu náhle o hořícím keři,
z nějž vyrůstá duch samotného Rašína
a dutým hlasem k němu mluvit počíná:
„Národoslave Žížaličko Socožeři!

Podlého hada v tobě na srdci jsem hřál!
Jak hanebně jsi mne i stranu oklamal!
Potají sloužil's socialismu a Vídni:
Věděl's, že, co od vzniku strany prošlo dní,
jsme byli bez pardonu celonárodní,
a přec jsi, zrádce, vyhrál v loterii třídní!!!"

Tak pravil Vládcův Duch a v dým se proměnil.
Vzkřik' Žížalička hrůzou: Bděl anebo snil?!
„Ne, nesnil jsem," tak zaúpěl, „ó běda, běda !
Duch mého Pána pravdu, třeba krutou, děl!
Kéž z lůna matky raděj' bych byl nevyšel!
Můj smrtelný hřích nikdy odčinit se nedá!"

Šíleně vyběh' z domu, zaměřil svůj krok
v kraj dálný, Botiče kde bublá veletok
a střemhlav vrh' se v jeho svůdné vlnobití:
„Chcem' pracovat a šetřit, volný obchod chcem!"
vzkřik' ještě, a pak zvolna zhynul zápachem ...
Kéž hříšné jeho duši věčné světlo svítí!

## Sen

Po obědě. Milo, teplo ...
V „Národní" svůj noříš zrak:
„Všelicos" - „Směs" - „Denní zprávy"...
Usneš, ani nevíš jak - - - -

- - - - - - - - - - - - -

Kramář řekl, Rašín schválil.
(Proti byl jen Stránský-syn.)

Skončeno a podepsáno.
Slovo změnilo se v čin:

Našlo se sto dobrých hochů,
a tak přes socanský vztek
na Rus jsme se vypravili
udělat tam pořádek.

Všechny státy dohodové
dodaly nám pohnuty
pušky, děla, též 3 tanky
za cukr a valuty.

V čele jel co avantgarda
pražských uzenářů sbor,
ještě před ním na Pegasu
Generální Inspektor.

Hudbu obstarala „Cesta"
(1 buben, 12 lyr),
z Rašína byl velmi dobrý
rechnunksuntroficír.

Vzadu husitské šly ženy,
potom Viktor Dyk co bard.
Všechno stálo republiku
nejvýš dvanáct miliard.

V Moskvě mezi bolševiky
zvěst o tomto podniku
vyvolala samozřejmě
nevýslovnou paniku.

Sověty se rozutekly
beze všeho ostychu,
Lenin spáchal harakiri,
Trocký požil utrýchu.

Za týden jsme táhli Moskvou
v triumfálním pochodu
a tím Rusku navrátili
jeho starou svobodu.

Kramáře na prestol carský

svorně vznesla celá Rus,
Čeřenský mu asistoval
co generalissimus.

Vosku v slávě dosadili
za ministra obchodu,
Hlinka jako archijerej
svatému dán synodu,

Marešovi svěřen úřad
německého vyslance,
Rašín plakal jako dítě,
když inu dali finance,

Juda svými epigramy
dootrávil sověty,
staroslovan Kusák dostal
ministerstvo osvěty.

(Dlouhou, trapnou diskusi měl
Stránský se synátorem:
„Bodejž bys byl, kluku, mlčel!
Mohs být gubemátorem!“)

Mně pak - ještě nyní slzím -
samoděržavný děl cář:
„Tys byl vždycky dobrý straník -
nechceš být můj kronikář?

Mějž sto zlatých rublů denně,
nad to třicet za řádek,
lokaje, byt, automobil,
sedm lesných písařek...“

Ne, ne - tolik blaha snésti,
k tomu jsem již neměl sil.
Pad jsem před ním na kolena - - -

\- - - - - - - - - - - - -

a tak jsem se probudil.

Udiveně mnu si oči,
zklamán rozhlížím se kol:

Nejsem v Rusku, nýbrž doma.
Srdce moje jímá bol:

Nedošlo, ach, k intervenci,
není slávy bílých gard,
republika deficitu
má jen kol dvou miliard,

Kramář potřel bolševiky
jenom v knižní úpravě,
Čeřenský se procesuje,
Voska dlí kdes v dálavě,

Marešovi svatý Otec
dal řád „pro pontifice“,
lid před Judovými verši
prchá v divé panice,

Kusák vůbec někam zmizel,
Dyk je Němců zábava,
uzenáři pouze tloustnou,
Hlinka jenom nadává,

jak by propadl se v zemi,
umlk husitských žen sbor,
strach jen u rekrutů budí
Generální Inspektor...

(Stránský chválí svého syna,
radostí div nevýská:
„Dobře, hochu! Aspoň máme
v ohni hned dvě želízka!“)

A já chudák... V kout se krčím,
žalný v hrdle dusím sten:
Nejsem vůbec dvorní básník,
nýbrž neznámý

N. N.

## Provolání mladé generace

Všem!

Národně demokratická jsme mládež
idealismem čirým provátá;
náš názor je, že hájí lup a krádež,
kdo marxistická šíří dogmata.

Zhoubného materialismu vlna
kulturu všakou hrozí pozříci,
je revolučních teorií plna
kdekterá hlava trochu myslící.

Však anžto lebky naše prázdné zejí,
nás nebezpečí to se netýká:
My odmítáme Marxe od veřejí
a spoléháme spíše na Dyka.

Zavrhujeme třídní hesla módní:
vztah k společnosti se tím neřeší.
Nade vše kladem zájem všenárodní,
v čemž veď nás, Kusáku a Mareši!

Ač Rašínovy utopie čisté
symbolizuje Živnobanky šek,
béřem’ je za své, neb jsme pragmatisté:
Je pravdou jen, co nese užitek.

Stojíme neochvějně za Kramářem,
věříme v novou, všeslovanskou Rus.
Leninův režim nahradit chcem’ cářem.
V tom vězí pro kulturu jisté plus.

Ku propagaci těchto ideálů,
jimž základ položili Smith a Kant,
chcem’ pořádati ročně sedm bálů
a týdně odpolední thé dansant.

V posvátném boji proti mravní bídě
odvahou vynikáme nad tygry.
Ve dne jsme činní na Národní třídě,
večer jdem’ úřadovat do Gri-gri.

O mládeži, ó mládeži!
Až mysl se jim uleží,

zpět navrátí se k papeži
a vstoupí zas k nám do strany,
kdož dělají dnes socany!

O mládeži, ó mládeži!
do našich svěř se otěží,
dej výhost bolševické lži,
a je-li tobě národ svat,
zmnož pevnou falanx našich řad!

O mládeži, ó mládeži,
vždyť o nic tady neběží,
tvůj úkol v tom jen záleží,
bys ke všemu nám kývala
a „ Zítřek “ abonovala!

**Lovci**

Hali — halo!
Je nás málo,
ale za to bohatýři,
kteří vůkol hrůzu šíří.
A když takoví jsme chlapíci,
že v nás není bázně kus,
na materialismus
uspořádáme si štvanici,
smrtelnou mu zasadíme ránu,
aby ráčil sladce zesnout v Pánu.
Při tom, co se týče realismu,
aby také notně život zkys’ mu,
budeme se starat zajisté,
neb jsme ide- ide- idealisté!!

Kuráž, páni, nebuďte tak bledí!
Vidíte ho, šelmu? Tamhle sedí,
ano, tam, na Stromě Poznání:
Vzhůru bez dlouhého meškání!
Lovu zdar! Náš vůdce, Mareš Franta,
vypálí naň svazek Kanta,
druhý knokaut přeobrovský
zasadí mu Velenovský,

a když — to se stane sotva — přežije
dávku „Přírodní“ snad „filosofie“,
přivodí mu jisté zabití
naši spiriti,
načež vlasteneckým kyjem
Dykovým ho k smrti zbijem’.

Už ho chytli, už ho chytli,
už ho máme takřka v pytli,
už nám nikdy neuletí,
radujte se z toho, děti,
hopi — hopi — hop!
— Tak co, jak se zdařil hon?
Máte škůdce? Ano?
Ukažte hol — — Svatá Panno!!
Vždyť to není on!!!
Zakryjme ho honem „Národními listy“,
uschovejme někam na půdu:
Honili jsme materialisty,
ulovili ostudu ...

**ON na cestách**

Z každého téměř stavení
vlá prapor, symbol nadšení,
červenobíle září;
na rynku měštěnínů sta
očamařený starosta
obhlíží přísnou tváří.

Družičky. Špalír. Kapela.
(„Bože, ty carja“ zahřměla.)
Nádhera k nepopsání.
V extázi, potem zalita,
stojí tu městská elita,
hasiči, veteráni.

Referent svírá v pravici
bázlivě pero plnicí,
náhradu za kalamář.
Horečné všude napětí,

Vždyť On Sám ráčí přijeti,
On, Velký, doktor Kramář!

Však ticho! Pozor! Žádný křik!
Posvátný nastal okamžik:
Žene se oddíl skautů
a za ním, vnořen v květů proud,
Ten, Jenž měl českým králem slout,
v ovlajkovaném autu ...

Vítání. Banket. Proslovy,
čí pero to vše vypoví?
Plesejte, srdce česká!
— Pak večer v sále zlatý hřeb:
Řeč skvělá, jejíž vroucí tep
by rozechvěl i mezka.

„Já věřil, úpě v žaláři:
Vše nakonec se podaří!
Já byl jsem prozíravý.
Já říkám: Máme svobodu,
však co je platna národu,
když Němce nepopravi?

Já — proto jsem dnes odstaven —
vždy marně radil: s Němci ven
Třeba i pomocí děl!
Však hlas můj, žel, byl oslyšán,
neb Teuton je dnes zase pán;
národ se nezastyděl ...

A tohle, běda, není, ne,
to nebezpečí jediné
nás znepokojující:
Ač záhy bude zkosena,
vztahuje po nás ramena
zlá hydra: Bolševici!

Co hrůzy v sobě ukrývá
ta její tlama strašlivá,
se vůbec nedá líčit:
Všude krev, vraždy, pogromy.
I majetek chce soukromý
ta mrzká luza zničit!!

Oh, pánové, mne jímá hnus,
když vzpomenu na svatou Rus,
jak je tam a jak bylo ...
Car vládl mocně v dál i v šíř
a poslal všechny na Sibiř,
jimž se to nelíbilo.

Však Vilém svými prezenty
židovské získal agenty,
již vzepřeli se cáři,
a, ač lid všechen naříká,
sedli si na trůn Rurika
ti lupiči a žháři!

Ač prorokuju řadu let,
že zahynou co nevidět
a že pak přijde hnedle
slovanská, nová, velká Rus —
neupouštějí od svých hrůz,
nýbrž se drží v sedle!

Už proto bychom měli jít
Lenina, sovět vyhodit,
(tak snadno všechno šlo by!)
neb jedině na způsob ten
náš národ byl by zajištěn
od pangermánské zloby ...

. . . Tak nadšeně řeč plyne dál
(pohnutím vzdychá celý sál,
mnohá tu slza kane)
a posléz, konec když jí je,
repliku každou rozbije
bouřlivé „Hej, Slované!“

Ovace hlučné, spontánní.
V prach sraženi jsou socani.
(Oh, jak ten pocit blaží!)
— Loučeni. Brzy sál je pust.
Odjiždí velký Zlatoúst,
dav spěchá na nádraží. — —

Opodál, hořkost na líci,

jacísi tajní skeptici
skláněji lebku k lebce,
a tiše (jako pravý Čech),
aby ho nikdo nezaslech,
jeden z nich druhým šepce:

„Velkého rozumu On byl,
však věkem se mu zakalil ...
Zapíráni je marné ...
Ač trapno, trapno o tom psát,
hodí se sotva pro senát ...
Stárne náš Vůdce, stárne ...

## Žalm o zvadlé divě

V směs divnou hrůza s komikou se mísí,
zpěvačka stará uvědomí-li si,
že, když vzal její svůdnost, vnady ďas,
ztrácí své poslední — svůj hlas, svůj hlas ...

Tak dlouho řvala, věstíc zkázy, zhouby
do „Národních”, své věrné hlásné trouby
až k přetrapnému přátel úžasu
při volbách zůstala, ach, bez hlasu ...

Marno je Dyko-Kramářovo dílo,
jež tvář jí líčí na červenobílo —
dnes po fanglích už nikdo neprahne,
šovenství obecenstvo vůbec netáhne ...

Marně i Engliš zbarvuje ji rudě,
své kolegy tím do zoufalství pudě,
neb, co jí za dne rudí udělí,
to v noci Rašín honem zabělí.

Pan Bergmann maluje ji dozelena
a mní, že tím zas stoupne její cena.
Než, ač v cen hauzi praktik veliký,
zde úspěch nesklízí své taktiky.

Se šminkou vůbec mají práci pernou.

Někteří doporučili by černou.
Vše marno, marno — baby svíčkové
jsou totiž dávno v straně lidové.

Úsilí tedy zcela zřejmě smolné.
Což opak? Začít u Myšlenky Volné?
Nad „volnost“ jsou však pušek postoje.
A „myšlenka”? Hm; prosím, co to je?

Vadnoucí divu okrášlit lze ztěžka.
Vždy pozná se v ní dávná Mladočeška.
Nezbývá, než zřít v místa neznámá
a vzdychnout: „Fueramus Pergama ...

## Vlastenecká legenda

I pravil kdysi mistr Mareš mistru Dyku:
„Mé srdce patriotické se v slzách ztápí;
je v drahé zemi naší mnoho záškodníků,
však ty tři milióny Němců zvlášť mne trápí.
Jich pouhá existence ohrožuje národ.
Ó, Ty - Ty, jemuž věnoval Bůh dar ód -
rci, kterak vlastenecký cit ti káže s nimi naložit?”

„Zlo je třeba splácet zlem.
Pobijem je, pobijem,
rozsekáme na klobásy.
Jen tak dojde národ spásy!”

Šli, šli, kyje chopili,
všechny Němce v jednom rázu
od Chebu až k Beregsázu
jimi pobili.

I pravil opět mistr Mareš k mistru Dyku:
„Čin slavný skončen; zbaveni jsme můry jedné.
Však realistů, socanů a bolševiků
na našich nivách tyje množství nepřehledné!
I mnohé ministry a ... ještě trochu výš ...
to místo nejvyšší... (nu, snad již rozumíš?)
za třicet stříbrných si koupil žid.

- Rci, jak s tou cháskou naložit?”

„Zrádci jsou, a jak mrav žádá,
smrtí vždy se trestá zrada.
Roztlučem je na klobásy.
Jen tak dojde národ spásy!”

Šli, šli, kyje chopili,
socanínů plémě celé,
zrádné osvoboditele -
všechno pobili.

I pravil opět mistr Mareš: „Dyku mistře!
Očista hotova a zničen škůdce divý.
Však obávám se, přihlédnu-li k věci bystře,
že ani ti, co zbyli, nejsou spolehliví,
že čítán mezi dobré patrioty
být mohu jenom já, a dušičko, Ty...
Vše ostatní, co země naše hostí,
je nakaženo internacionálností!”

„Bychom prosti byli výtek,
pobijeme i ten zbytek,
neustánem v práci dříve,
dokud nezhyne vše živé,
ať už zvířecí či lidské -
vyjma paní Kunětické
(tu je nutno nechat ožít,
aby lid se mohl množit).
A tak, ač jen tříčlenný,
národ bude spasený."

## Tragédie plivátka

Jak v lůno listí na zeleném stromě
květ, který rozvít se má zakrátko,
tak v koutek skrytý tulilo se skromně
v Podmoklech na nádraží plivátko.

Trůnilo na svém místě odpradávna
a stálo by tam, možná, ještě dnes,

kdyby mu Němců zloba přeohavná
nebyla vryla nápis: „Spuckgefäss“.

Tím vzešla tragédie, před níž blednou,
ó Sofokle, tvé staré koturny!
1 péro slzí kaňku neúhlednou,
chtíc vylíčit ten příběh přechmurný —

Všeslovan kovaný, pan Vlastihuba,
se vydal kdysi do Podmokel zřít,
jak naše menšiny vrah starý rubá;
tím posílit chtěl národní svůj cit.

Perónem kráčel, netuše nic zlého,
nadšený, dobrý národovec ten.
Posléz však, hovoru syt německého,
pocítil nutnost vyplít hutný hlen.

Jak vystřelena zaměřila dolů
mohutným pádem slinná pralátka
a zakončila svoji parabolu
v otvoru bělostného plivátka.

„Tak,“ děl pan Vlastihuba spokojeně
a v srdci jeho rozhostil se ples
— — když náhle spatřil na nádoby stěně
provokativní nápis: „Spuckgefäss“ —!!

„Co to má býti?!“ zvolal tuřím hlasem,
podoben Zévu, jenž se rozkatí,
„kdo dává pangermánská plivátka sem?!
Což státní řeč tu vůbec neplatí!?“

K zemi se vrh a jazykem se brodil
v obsahu nepočestné nádoby,
až mocným srkem hlen svůj osvobodil
z osidel teutonské poroby.

Však vzápětí, jat hněvem spravedlivým,
se odebral na úřad poštovní,
by podal slohem břitkým, ale tklivým,
„Národním listům“ zprávu. Stálo v ní:

„... Proto jsme tedy za vlast bojovali?

Když nebili se zrovna v legiích,
alespoň v zázemí se ulévali?!
(Já nebyl při té práci z posledních!)

Proto jsme nesli třistaleté strasti,
abychom — národe, ó, viz ten vděk!! —
nemohli ani ve svobodné vlasti
do našich, českých chrchlat plivátek?!

Jsme národní stát, nikdy národnostní
__len problém nechť se marně nelouská —,
zde nemá jinorodcům patřit kost ni!
Než Švýcar, radš se držme Rakouska!

Náš případ křičí, nelze mlčet více.
Mírnosti dokázali jsme již dost:
My vystoupíme prostě z koalice,
když vláda nesplní svou povinnost!“

Tak tedy nadešla ta chvíle bolná.
Slunce se skrylo v mlhy záplavě.
Setnina vojska, vykračujíc zvolna,
plivátko bílé vedla k popravě...

Postavili je ke zdi v ranní rose ...
Zavázat oko? — Ušklíblo se jen.
Pak zazněl povel... salva... Rozbilo se
a slizký z jeho útrob vytrysk hlen...

## Bašta národa

Jsme živel národní a všedemokratický,
v nás splývá s idealismem duch obchodnický,
však především chcem počeštiti stát.
Jsme nadšenci a patrioti cejchovaní,
zavrhujeme jazyková vyrovnání
a toužíme se věčně s Němci prát.

Jsou v menšině, ať chovají se tedy skromně;
musíme přece býti pány ve svém domě!
Má jisté meze každá svoboda.

Jen v politice silné ruky je zdroj spásy.
A heretik, jenž s námi ve všem nesouhlasí,
je vyvrhel a bídný zrádce naroda!

## Podobenství

Ne, my nejsme šovinisté,
hájíme jen právo čisté.
— Nejsem osel, na mou duši,
to mám jen tak dlouhé uši.

## Vznik kapitalismu

Krad starý Mates jako straka
u bohatce i u žebráka.
Pak, nerozmýšleje se dvakrát,
dal do pokladny vše, co nakrad,
a nápis zhotovil si na to:
„Soukromé vlastnictví je svato!“

## Drahotní pranostika

Kurs naší měny klesá-li,
je z toho zmatek nemalý
a rostou ceny všaké.
Když koruny nám stoupají,
svou radost nikdo netají.
Však ceny rostou také.

## Úsporná komise

Že se se vším, co je státní,

přímo hříšně marnotratní,
navrh’ Rašín ve výboru
zřídit úřad pro úsporu.

Mnohý dobrý nár-dem-straník
poskočil jak bujný vraník,
jeho výraz pozbyl chmur:
Oh. tam bude sinekur!

## Prozřetelná úvaha o státní půjčce

Že to nedovedou chápat:
Já a upsat — to je nápad!
Pro socanskou vládu!
Copak kradu?

Páni, máte mne snad za vola?
Dal jsem stovku na jízdného Sokola,
stovku Orlům na Slovači;
to snad stačí.

Z čeho bych se sám měl živit? Z gáže?
To se u nás pořád káže:
„Šetřit, pracovat a tvořit!"
Dobrá, já chci taky spořit.

Chacha! Mravní povinnost?
S tou jsem se už spálil dost,
dobrou vůli maje
při upsání „Kriegsanleihe!"

Nakašlu vám na morálku!
Pracoval jsem celou válku
(kolik strachu před vězením jsem jen prostál,
než jsem těch pár korun dohromady dostal!).

A teď je mám klopit,
socan aby to moh propít?
Říká se, že přijde krach;
kdo by neměl strach?

Zkrátka: dělejte, co chcete,
na mne si s tím nepřijdete.
Moh bych si to dopřát sic —
ale nedám nic.

## Balada

Když z New Yorku jel k nám
v Praze si zřídit krám —
každý rád štěstí zkusí —,
čet mnohé o nás brožury
a děl: „Té jejich kultury!
To národ lvů být musí!"

Když časem v obchodě
vše šlo jak po vodě
(leckomu štěstí klíčí
dík přenešťastné valutě),
tu pravil o nás pohnutě:
„Toť národ holubičí!"

Když do vlasti jel zpět
a miliónů pět
jej provázelo spolu,
tvář se smíchem do dlaní skryl
a tiše, tiše prohodil:
„Oh, je to národ — volavek!"

## Meditace nerevoluční

Často, bože, vytryskne mi z oka slza díků:
U nás vůbec není tmářů ani zpátečníků,

všichni chtějí pro společnost vydati řád nový,
každý občan je tu tolik, tolik pokrokový!

Ovšem, nutno říci, pokrok jako pokrok není,
k tomu třeba pro publikum přidat vysvětlení:

K reformám se přistupovat nesmí rychle, prudce,
voliti se musí cesta mírné evoluce,

nutno postupovat ve všem volně, po etapách,
aby Ententě v tom nečpěl bolševický zápach:

Na příklad lze monarchii na šíji dát patu,
(zvlášť, když u nás pro ni není vhodných kandidátů),

možno také po případě zisky trochu zdanit —
před socializací však, bože, račiž lid svůj chránit!

Ta se musí omeziti nejvýš na ankety,
netřeba se rozčilovat, všechno přijde lety,

vhodnější je nový projekt raděj’ vydat rezi,
než snad nějak vybočiti ze zákonných mezí!

Býti volnomyšlenkářem, demokratem sice,
ale při tom přece držet hezky na tradice,

šetřit vývoj historický, nedat mást se davy —
v tom tkví smysl budoucnosti, to je pokrok pravý!

— Hospodine, nelze dík mi vyjádřiti slovy
za to, že jsme všichni tolik, tolik pokrokoví ...

## Novoroční proroctví

Tří set šedesáti pěti směsice dnů pestrá
započne se prvním lednem. Skončí na Silvestra.

Seběhne se v této době mnoho událostí,
některé z nich budou milé, většina však k zlosti:

Hory budou všude velké, myši všude malé,
kdo pil místo vody víno, bude ho pít dále.

Náledím se pohodlná cesta stane kluzká,
Kramář nepřestane věřit v obrození Ruska.

Někomu řád republiky ve všem bude hovět,
některému Habsburkové, jinému spíš sovět,

jeden zvolí bolševiky, druhý zase Hlinku,
třetí bude pro Šrobára, čtvrtý pro pálinku.

„Národními listy“ zazní bol, vtip viktor-dyčný,
najde-li se v chebském kraji nápis dvojjazyčný.

Řepa do země se vsadí, květiny však do váz,
za souhrn svých honorářů koupí básník provaz.

Velkonakladatelé se octnou v prudkém sváru,
kdo z nich za rok vydal více pitomějších škvárů.

Bytů budeme mít málo, úřadoven fůry,
lidé budou bělet — rudnout podle konjunktury.

Postoupí, kdo nalezne si dosti strýčků i tet,
pro věci, jež nepůjdou, se zřídí subkomitét.

Kdo měl jen dva milióny, získá k tomu třetí,
kdo stál nad propastí bídy, docela tam sletí.

Jeden z toho všeho zchytří, jiný z toho zhloupne,
drahota však zcela jistě ještě více stoupne.

Tak a jinak bude zvolna za dnem den se ztrácet,
až zas přikvačí rok nový, ovšem třiadvacet. —

Zapamatuj si, ó lide, věštecká má slova:
Rok co rok jich budeš moci upotřebit znova!

## Pohádka o hloupém Vaškovi

Přišel Vašek k matce Zemi:
— Matičko má, těžko je mi!
Bylo mi dřív’ také bídně,
dokud jsem měl pána z Vídně,
ale, jak dnes věci stojí,

poroučí mi vrchnost dvojí:
Jedni páni v Moskvě žijí,
druzí zase ve Francii.
Táhnout bryčku těžko tu je —
každý jinak komanduje,
mohu zpřerážet si běhy,
vedu život plný slot:
Moskevský pán volá „čehý“,
pařížský zas „hot“!
Poraď, máti, z obou vlád,
kterou spíš mám poslouchat?

— Hloupý Vašku, lehká rada:
neohýbej stále záda,
nečekej, až co ti pán dá,
zkus to žíti bez komanda!

## Zelená internacionála

Že není zle, by tvrdit mohl jen smělec.
I budoucnost se jeví ponuře.
Však bídný, uhnětený zemědělec
je na tom ze všech stavů nejhůře.
Jej kdekdo z lichvy, mamonářství viní,
každé to prase se mu vyčítá,
a má-li k tomu krávu nebo svini,
nedopřála by se mu ani ta!

A proto v jednolitý šik
se semkni, kdo jsi agrárník!
Náš zápas, třeba obranný,
je vyhraný, je vyhraný,
my pobijeme socany
a zahrajem si na pány!

My národně jsme orientováni,
nám posvátná je přímo ústava,
však co se týče poplatků a daní,
tu každý jiný ohled přestává.
Tu nutno jasně říci vládním kruhům,
že našinec to prostě nesnese,

a zvolat ke všem jinorodým druhům:
Rolníci ze všech zemí, spojte se!

Sraz v jednotný se šik,
kdo sluješ agrárník!
Náš zápas, třeba obranný,
je vyhraný, je vyhraný,
my pobijeme socany
a zahrajem si na pány!

Vždy bojovali jsme za práva lidská.
Chcem’ pro každého plnou svobodu:
Však co je platna ona politická,
když není při ní volnost obchodu?
Vždyť „svoboda“ je pouhé plané jméno
a přímo teroristický je stát,
kde rolníkovi není dovoleno
bližního podle chuti oškubat!

A proto v jednolitý šik
se semkni, kdož jsi agrárník!
Náš zápas, třeba obranný,
je vyhraný, je vyhraný,
my pobijeme socany
a zahrajem’ si na pány!

Drahotu nosil’s, zemědělce, jen ty!
Upírali ti všechnu ochranu.
Teď bude jinak: Žádné kontingenty!
Ať zhyne hladem trochu socanů!
Dřív jednalo se nejvýš o ideje.
Tu bylo možno v lecčems ustoupit;
však teď, když s dobytkem a s kapsou zle je,
na život, na smrt musíme se bít!

A proto v jednolitý šik
se semkni, kdož jsi agrárník!
Náš zápas, třeba obranný,
je vyhraný, je vyhraný,
my pobijeme socany
a zahrajem’si na pány!

## Legenda

U bran nebes duše stála,
rozhlédla se, zaklepala: „
Milý Petře, otevři mi,
bydliti chci se svatými!“
„Počkej,“ spustil Petr na ni,
„jméno rci a povolání!
Než tě vpustím, znát chci napřed,
v jaký hřích jsi kdy se zapřed!“
„Jméno mé je Václav Straka,
byl jsem chudší nad žebráka.“
„Nelži, chlape nestydatá!
V registru jsou tato data:
Nemodlil se, zkažen zcela
nikdy nešel do kostela,
nadarmo bral jméno boží,
s cukrem keťasil a s koží,
kradl, v pátek maso jedl,
čtyři hodné dívky svedl,
v neděli hned, jak den nastal,
do kořalny šel a chlastal,
osm let byl v kriminále,
atd., atd. —
Jak ses, tolik hříchů maje,
odvážit moh k branám ráje?!“
„Zadrž, Petře, nemluv více!
Všechno to je pravda sice,
ale jednu dovol zmínku:
Pomni, že jsem volil Hlinku!!“

Jako divem na slova ta
rozlétla se nebes vrata.
Duše, zproštěna vší viny,
vešla mezi serafíny.

## Československá církev

Ne stíny jen, i výhody
dnes doba s sebou nese:

Tak možno býti vlastencem
a přec ne bez konfese.

Vždy nepodařenému prý
se podobalo rýmu,
potomkem slouti Husovým
a při tom sloužit Římu,

však východiska nebylo,
co věci té se týká,
neb žíti jen tak v nevěře,
to neni bez rizika:

Sic článek víry přemnohý
k pochybám podnět zavdá,
než kdo ví, zdali v souboru
přec není zčásti pravda?

Vždyť každý musí starat se
o duše svojí spásu —
a sám snad o tom přemýšlet?
Hm ... K tomu není času.

Však nezbytno je průchod dát
náboženskému citu —
nezbývá, nežli spoléhat
na cizí autoritu.

V té situaci přetěžké,
jíž rozum nemůž’ zmoci,
přichází nová konfese
nám nyní ku pomoci:

Nebude nutno zabývat
se záhadami žití
(ten úkol musí na sebe
pan dr. Farský vzáti)

a bude možno dále růst
jak boží dřevo v lese,
být Čechem, synem Havlíčka,
a přec ne bez konfese.

## Senátor N. N.

Jsem bohorovný tvor,
senátor.
Když ulici se šinu,
vlídně vpravo, vlevo kynu
lidu, který pokorně mne zdraví;
s důstojnosti slučuji takt pravý.
Ovšem přespřílišné familiérnosti
nejsem zastánce:
Na mém úsměvu měj každý dosti.
Zachována musí býti jistá distance. —
Třikrát rozvážím, než k náhledu se přiznám,
zato každé moje slovo má svůj význam.
Ze zásady odpůrce jsem lokajských všech mravů:
Žádám úctu ne k své osobě, jen k stavu.
Šarmantnosti mi však neubylo léty.
Všechny problémy, jež tknou se etikety,
rozřešeny pro mne jsou:
Demokracii jsem sloučil s noblesou.
Málokdo ten vzácný dar má.
První třídou jezdím zdarma.
— Jsem bohorovný tvor,
senátor.

## Básník

V literatuře řádil jako štika.
Nastali krušní dnové pro kapry.
Enfant terrible býval, jak se říká.
Nevolnost staré pány jala prý.

Zahýbal bahnem, vyšlo mnoho špíny.
Tmu rozptyloval jazyk jeho zlý.
Pojala hrůza bodré měštěníny.
Plazové noční do děr zalezli.

Žil nuzně, to se rebelantům stává,
a celkem nepříjemná věc je ta ...

Přichází rozum, zestárne-li hlava ...
Dostal ho i ten divný poeta:

Uznal, že není radno hýbat kalem,
se stávajícím řádem vésti boj.
Udělali ho za to generálem,
dali mu šavli, koně, stejnokroj.

Teď hrdě jde (má však i automobil)
a jenom útrpně se usmívá,
když na lyru, jíž svět kdys tolik zlobil,
se v zaprášený koutek zadívá ...

Dřív proklínal řád společenský krutý,
bičoval všechen nemrav prohnilý;
teď kleje také, jenže na rekruty.
A bičem hladí hřbet své kobyly.

**Ze Sovdepie**

Jeden básník byl prý v Sovdepii,
že chce žít jen z honorářů, řek'.
Vydal knihu. Cenou poctili ji
čtyřiceti osmi kopejek.
Zašli si do jeho bytu,
aby odevzdali ji tu.
Když však otevřeli vrata —
jak to přišlo, ví sám bůh —
zkrátka, z toho literáta
zbyl jen nesmrtelný duch.

Když jsem tuhle zprávu přečet',
radostí jsem počal brečet,
v mysli svojí zbožné
šeptal slova díků,
že je tohle možné
jen u bolševiků!

## Konkurs

Zraky maje upřeny vždy k vyšším cílům vzhůru,
ale zvlášť se zajímaje o literaturu,

chtě, by ti, kdož zdobeni jsou laurovými věnci,
měli zabezpečenou i hmotnou existenci,

hodlám groš svůj, důmyslem a pílí shromážděný,
rozděliti v čtyři velké literární ceny:

První, korun 100, na sbírku vypisuji básní,
pokud všenárodně vlastenecký duch je zkrásní.

Druhou, 200, na drama. Tu za podmínku kladu:
8 dějství, chválu dnešních společenských řádů.

300 Kč obdrží pak stostránková práce
s tématem „O nemožnosti socializace“.

(Moto její uvedeno budiž tučným tiskem:
„Mnoho silných jedinců je pro národ vždy ziskem.“)

Čtvrtou cenu, plných 500 korun, dám za dílo,
jež by nejlíp románovou formou vylíčilo,

že můj výrobek, tresť polévková, patent „Uhu“,
láme všechnu soutěž, nejlepší jsa svého druhu. —

Nestrannost při udílení bude moje snaha.
Václav Ocas-Božídárek, průmyslník, Praha.

## Koloběh slávy

Byl básník krásných, bezesporných kvalit.
Verš jeho každý půvabem byl zalit,
talentu nevšedního nesl pečeť;
jenže ty básně skoro nikdo nečet.
Kritika byla sprchou jeho varu.
Bez hany zemřel, také bez krejcaru.

Léty se všechno mění, také vkus.
Přišlo se na to, že byl génius.
Je bílé dnes, co černé bylo kdysi.
Teď kdekdo přímo hltal jeho spisy.
Vzdych kritik: „Jaký titánský jsi zjev Ty!“
A nakladatel dělal dobré kšefty.

Čas letí tempem jelena, se říká.
Prohlásili ho zkrátka za klasika.
Při Jeho jméně nikdo nedých ani.
Vydána o Něm řada pojednání,
před Jeho duchem bylo nutno klečet.
Ale ty básně zase nikdo nečet.

**Pětka**

*Černý*

Kdo chce, ať ten problém louská.
Rostem jako po dešti.
Šlo to s námi hodně zouzka,
teď je vše jak za Rakouska,
dík Vám, světci nebeští!

*Vybledle rudý*

Jen když bolševický nános
dobrý pánbůh zahladí!
Pak ať přijde tisíc Canoss,
ať nás Rašín vodí za nos,
to už vůbec nevadí!

*Červenobílý*

Šlechtu z domén vyházíme,
římskou církev ze školy,
továrny si zabavíme,
velkobanky vyvlastníme —

až to Rašín dovolí.

*Bílý*

Vášnivě ctím velké kapsy;
sám mám jednu zvonící.
Do té schovám všechny lapsy,
do té jako v ranec na psy
strčím celou pětici!

*Zelený*

Pánové, jen ne hned s holí,
nesvornost nás rozvrátí!
Na dědičné vlasti roli
trpělivě, jak ti voli,
musíme vše zorati!

**Volání doby**

Vidíte nach ranní zory?
Rudost červánkové záře?
Dejte slunce pod závory!
Hodte slunce do žaláře!

Na vše, zbojce, stejně svítí —
toho nelze beze trestu
v žádném státě dopustiti!
Dejte slunce do arestu!

Nepusťte je přes hranici!
Vždyť k nám chodí od východu,
z kraje, kde jsou bolševici!
Zhaste slunce! Vodu! Vodu!

Entento, pojď na pomoc!
Chceme míti věčnou noc!

**Průvodce**

I

Snad nevíš, jak bys zabil čas
a na čem bys si smlsl.
Cizinče drahý, navštiv nás,
jeď se mnou do Rčsl.

„Sám cítím k cestě nutkání,
rád jel bych bez okolků.
Však les Bohémes jsou Cikáni.
Bojím se o tobolku...

Tvůj návrh věru svůdný je,
zní pro mne přezábavně,
rád sibiřské mám partie
a z nich ty české hlavně.

Vím, kvete u vás kopaná,
král Hus se mi vždy líbil.
Zjev velebný je Smetana,
jenž spálen v Kostnici byl ...”

Znalosti jsou to míchané,
jimiž Tvá mysl hýří.
Jsme sice mistři v kopané,
však nijak na Sibiři.

Hus také nebyl český král,
alebrž kacíř krutý,
na našem trůně sedával
jen Orel černožlutý.

Na Smetanu je každý hrd,
však pochybil jsi tady.
Jej přirozená stihla smrt,
ač zemřít moh též hlady.

Tvůj informátor špatný byl,
a nepravda je zlý jed.
Proto, bys lip se poučil,

k nám musíš právě přijet.

„Nu opravdu bych přijel rád,
tvým slovům sladkým věře,
však nemusím se příliš bát
divoké lesní zvěře?”

Tvůj názor zřejmě mylný je,
uvážíš český los-li,
divoká zvěř tu nežije,
ne. U nás jsou jen osli.

Bohémským nejsme národem,
cizinče, tlacháš celkem.
My také skoro nekradem!
A když, tak jen ve velkém.

Leč nechme takých řečí již,
tím hovor náš se krátí.
Určitě Prahu navštívíš!
A zítra jedem — platí?

II

Pozornosti vzdav se němé,
cizinče, slyš každé slovo.
Nádraží, kam vstupujeme,
nazváno je Wilsonovo.

To už bývalo tak zvykem
po světové válce skonu,
že jsme, zavázáni díkem,
křtili všechno po Wilsonu.

Límce, mast, jež vlasy množí,
šle, rum, rozkládací křeslo,
mýdlo, salám, z gumy zboží,
všechno jeho jméno neslo.

Odvždy lpěl na právu čirém,
svět chtěl vybudovat nově, —
jenže to s tím věčným mírem
myslil tuze opravdově.

Vedl spory nejostřejší
s radou čtyř prý v řadě hromad.
Jiní byli praktičtější.
O něm řekli, že se pomát.

A tak muž ten spravedlivý
ve svých ideách byl zchlazen.
Jeho osud snad je tklivý.
Myslím, že byl vskutku blázen.

III

Na této stavbě, cizinče můj milý,
zřít můžeš, kterak jsme se přebrodili,
když svobody nám přáno jitra.
Jak vidíš, je to ministerstvo vnitra.
Kde černožlutí byrokrati byli,
tam sedí nyní červení a bílí.
Kde v stranách hrůzu budilo kdys c. k.,
tam naopak č. š. jen nyní leká.

Kde dříve seděl jeden sekční rada,
tam tucet jich teď úctu sobě žádá.
Kde dřív tě vyhodili jako nicku,
vyletíš též, však po demokraticku.
Cenzura krutá kdysi řádila tu,
teď konfiskuje se jen v zájmu státu.
Dřív německé tu na tě dštili blesky,
dnes též ti vynadají, ale česky.

Vždyť je ten názor málo oprávněný,
že duch tu zůstal celkem nezměněný,
to pomluva je tendenční a lživá,
duch tady nebyl žádný odjakživa.

IV

Hleď, tu v slávě své se tyčí
ministerstvo zahraničí.
Tam se musí křičet vivat,
nebo aspoň všemu kývat. —
Cizinče, pojď raděj dál,
než nás zavřou v kriminál.

V

Cizinče, staň před budovou
onou dalekou.
Universitní ji zovou
bibliotékou.
Dům ten starý — dej bůh sil mu!
skromen je a tich,
není žádným chrámem filmů,
stánkem jenom knih.

Lidí chodí sem však dosti —-
v zimě zvlášť jich přibývá,
neboť nejen vědomosti
leckdo tady ohřívá,
nýbrž počasí-li žádá,
také svoje hříšná záda.

VI

„Co ta bouda plná špíny,
zchátralá a nerovná —
jsou to hradu zříceniny,
trestnice či rasovna?“

Věz, že k hradu nenáleží,
aniž trestancům či psům.
Bouda, o kterou ti běží,
Akademický je dům.

„Takhle lháti můžeš jen ty!
Kdo co na Tvé slovo dá!
To že má být pro studenty?
Pro naději národa?"

Ano, cizinče můj drahý,
slova moje nejsou lží.
Však si los svůj přeneblahý
inteligent zaslouží.

Jenom hňup jde na studia,
pracuje a strádá si;
kdo má trochu ingénia,
obchoduje, keťasí.

Toho pak, kdo ztratil rozum,
spravedlivý stíhá trest.
Proč chce dělat rigorosum
a ne raděj stoky mést?

VII

Toho pána chtěl bys znát?
To je jeden literát.
Talent jeho slovo nevypoví.
Narodil se zřejmě z hlavy Jovišovy,
a to právě v onom čase,
kdy vzal tvářnost býka na se.

VIII

Zde, cizinče můj, v úctě staň a neodvaž se dále,
k přístupu nejsi vznešen dost, byť nosils titul krále.
Ten ostrova cíp obsazen je Společenským klubem —
a dámy by tam omdlely, žes v úboru tak hrubém.
Ne, cizinče, tam neměl by jít občan Tvého druhu —
vstup je, jak známo, vyhrazen pro lidi z lepších kruhů, by ve všem
styku korektně se etikety dbalo,
tam smí jen, kdo má v kapse moc a v hlavě kdo má málo,
což v běžné řeči znamená, dle známek soudě vnějších,
z deseti vrchních tisíců těch deset nejhořejších.
Pojď, cizinče, zde nezískáš, po nových dojmech prahna,
pojď, půjdem směrem k Botiči, i tam je dosti bahna.

IX

Budova, jež před Tebou se směle tyčí,
sídlem je teď Stavovského divadla.
Zábor její popsal i tisk v zahraničí...
Slyš, jak v ruce české upadla.

Posvátný hněv schvátil naše lepší kruhy
pro věc, před níž všechno zaniká.
V Teplicích stál na náměstí Josef II.,
v jedné chebské škole našli orlíka!!!

Před otázkou velkou stál teď národ celý,
Kramář, Šmeral, Šrámek, Švehla, Klofáč brat.

Proto Kordač s Práškem za vlast krváceli?
Takhle tedy vypadat má český stát?

V době nebezpečí národ jednotný je.
Svorně bankéř, pepík vyšli v ulice.
Zabralo se divadlo a Bohemie.
(Husitská v nás žije zřejmě tradice.)

Bez bázně věc spravedlivou každý haj tu!
Marno našim svatým snahám stavět hráz.
Šest jsme ztloukli četníků a policajtů.
Tagblatt rozbili. Hlas lidu — boží hlas.

Demonstrace rostly. Šmeral mnul si ruce,
plesal Houserův duch komunistický!
Viděl přízrak blížící se revoluce.
Leckdo, bohužel, bral věc spíš prakticky.

Počaly se totiž hlasy ozývati,
které porušily chvíle posvátnost.
Proč si přitom trochu nezarabovati!
A tak vydal Kramář lidu rozkaz Dost.

Nastal klid. Cíl splněn. Pokojně lze spáti.
Máme v rukou řízení svých osudů.
Němcům divadlo se časem vrátí.
My však podržíme věčně ostudu.

X

„Jsou jasny Tvoje výklady,
však jedné přece záhady
se zbavit nemožno mně.
Hleď, zůstává mi tajemno,
co značí nápis MNO
na každém druhém domě?“

Toť ministerstvo obrany,
jež k účelům svým zabraný
má největší díl Prahy.
Však zatím o té věci dost,
je tady státní nezbytnost,
a proto mlč, můj drahý!

„Zajisté důvod makavý,
však to mi nejde do hlavy
a není jasno zcela.
Je agenda tak veliká?
Co v odděleních tolika
se vůbec vlastně dělá?“

To není známo laikům nám:
vědí to páni, co jsou tam,
a potom pánbůh v nebi.
Však zatím o té věci dost —
rozbírat státní nezbytnost,
věz, bylo nemístné by!

„Však ještě jedno pálí mne.
Já obdivuji upřímně
váš systém úsporný sic.
Než kterak se s ním srovnat dá,
že čítá vaše armáda
vojáků dvě stě tisíc?“

Zde příčina je nasnadě,
i generálů v armádě
je počet nepřebraný,
a stejně nesporná je věc,
že každý maršál musí přec
mít také svoje kmány.

„Jste v generálech bez nouze,
proč tedy ještě Francouze
voláte ku výcviku?
Vždyť když to člověk uváží,
bere z nich každý na gáži
víc než sto úředníků."

Cizinče, dost té zábavy,
jsi věru tuze zvědavý,
sklon jevíš k trapné látce.
Tvé štěstí, že jsi z ciziny,
sic napsaly by noviny,
že národa jsi zrádce.

XI

Nu, když už déle zdržet jsi se nedal,
rci aspoň, jaks to u nás celkem shledal.

„Jsem zvyklý mluvit přímo, bez obalů,
nemohu projevit než samou chválu,
ačkoliv ledacos jsem — věř mi či ne —
si u Vás představoval zcela jiné.
Tak například mi kdysi došlo ke sluchu,
že provádíte bolševismus po suchu.
Však nyní soudím, pokud přijde na mne,
že pověsti ty byly zcela klamné."

Nu, jak by ne, vždyť radostí tou naší
se jenom hlupáci a děti straší!
U spojenců to budí úsměv nakyslý,
však doopravdy, věř, to nikdo nemyslí.
Ba i s tou demokracií to jaksi
je jiné v teorii nežli v praxi.
Zeď, cizinče můj, neprorazíš hlavou!
My demokracii chcem vždy jen pravou,
a tak se přihodila nám věc nemilá,
že každá trochu levější se ztratila.

„Též slýchával jsem často, jak se vytýká,
že příliš u vás pěstuje se kritika."

Příteli, toho není víc,
co žijem v éře koalic.
Umřela v Čechách kritika,
nechť odpočívá v pokoji,
už nikdo o ni nestojí,
už nikdo pravdy neříká,
jednoho druhý chválí,
a tak jsme dokonalí.

A tak jsme, křížem krážem putujíce,
podobných řečí vedli ještě více.
Většina cizincových hovorů
však za oběť by padla cenzoru,
pročež jich obsah, beztak chudičký,
jsem zkrátil jenom na ty hlavičky,
neb známo, co se týče hlavy,
tu ani cenzor nezabaví.

XII

XIII

XIV

XV